

Participatieverslag Veldexcursie Binnenveld

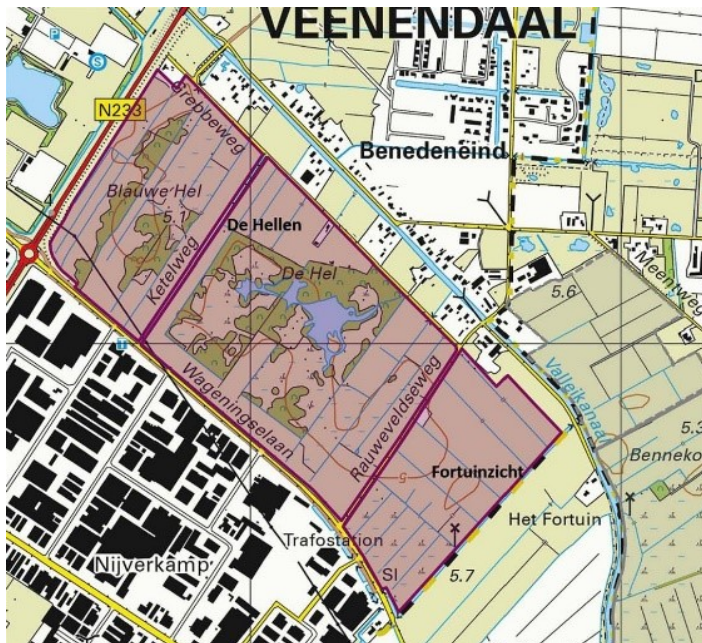
Datum: woensdag 8 september 2021

Aanleiding

In opdracht van provincie Utrecht, start Staatsbosbeheer in 2022 met het uitvoeren van natuurherstelmaatregelen voor N2000-gebied De Hellen in Veenendaal. Het gaat hierbij om maatregelen welke in 2019 zijn vastgelegd in het N2000-beheerplan Binnenveld:

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natura-2000-beheerplannen/65-binnenveld/>

De maatregelen zorgen voor behoud en bescherming van kwalificerend habitat blauwgrasland, trilveen en veenmosrietland in N2000-gebied De Hellen. Dit zijn zeer zeldzame botanische graslandtypen die Europees zijn beschermd. Onder meer door stikstofdepositie en afname van gebufferd kwelwater staan deze botanische graslanden onder druk.

Ook wordt er aan de zuidkant van de Rauweveldseweg een buffergebied van 18 hectare ('Fortuinzicht') aangelegd. Dit grasland is inmiddels eigendom van Staatsbosbeheer. Doel van de inrichting is het sterker kunnen bufferen van kwelwater in De Hellen, realiseren van compensatiewaterberging bij piekbelasting van de Grift, verhogen natuurwaarden en aanleg van een verbindingzone (NNN).

Om de maatregelen uit te kunnen voeren zal de bestemming van het buffergebied 'Fortuinzicht' wijzigen in natuur. Hiervoor

stelt de gemeente Veenendaal een wijzigingsplan op ter aanpassing van het vigerende bestemmingsplan.

Om omwonenden en direct belanghebbenden inzicht te geven in de gewenste maatregelen heeft Staatsbosbeheer samen met Provincie Utrecht een veldexcursie gehouden in De Hellen en het buffergebied Fortuinzicht. Deze veldexcursie was op woensdag 8 september 2021 van 19.00 – 20.30 uur.

Veldexcursie

Tijdens de excursie werd op verschillende plekken gestopt om bijzonderheden of te nemen maatregelen toe te lichten. Zowel De Hellen als het aanliggende buffergebied 'Fortuinzicht' zijn bezocht om de onderlinge samenhang in het veld zichtbaar te maken.

De Hellen

In De Hellen worden maatregelen uitgevoerd om gebufferd kwelwater beter vast te houden. De Grift wordt afgekoppeld van De Hellen om nutriëntrijk oppervlaktewater buiten het gebied te houden. De structuur van de beheerpaden wordt verbeterd voor efficiënt onderhoud. En er wordt 5 hectare voormalig agrarisch grasland geplagd om botanisch grasland te herstellen. In De Hellen zijn ook twee grote stortplaatsen van verontreinigd materiaal. Afgelopen winter is de stortplaats aan de Wageningse Laan gesaneerd. Hier is een stort van zinkchloride verwijderd en ingericht als petgat. Hier zal opnieuw bijzondere kwelgestuurde natuur ontstaan. Naast de sanering ligt blauwgrasland met enkele typische soorten zoals blauwe knoop, moeraskartelblad en Spaanse ruiter. Dit is waar De Hellen bekend om staan. De andere stortlocatie wordt deze winter gesaneerd.

Op het gemaakte trilveen staan typische soorten als waterdrieblad te bloeien, naast dotterbloem wat een meer zuurminnende soort is. Dit geeft aan dat er wel verzuring door stikstofdepositie en afname van kwelwater plaatsvindt. Het gebied wordt een keer per jaar gemaaid.

Fortuinzicht

In het buffergebied Fortuinzicht worden de bestaande watergangen gestuurd om het waterpeil te verhogen. Hiermee wordt voorkomen dat gebufferd kwelwater afloopt naar het buffergebied. Bij 3 hectare wordt de toplaag geplagd om voldoende waterberging te realiseren bij piekbelasting vanuit de Grift. Enkele kleine poelen worden aangelegd om de diversiteit van het gebied te verhogen. Het gebied zal natter worden en om beheerbaar te houden worden er verhoogde beheerpaden aangelegd voor afvoer van het vrijkomende maaisel. De watergang tussen het naastgelegen perceel behorende bij het agrarisch bedrijf en Staatsbosbeheer blijft gehandhaafd op het huidige peil om eventuele natschade (door beperkt opzetten van het slootpeil) aan kant van de agrariër te voorkomen. Vanaf het buffergebied is zicht op de locatie waar in het verleden de boerderij Fortuin heeft gestaan. Deze boerderij is gebruikt voor de naam 'Fortuinzicht' voor het buffergebied. De kavelstructuur en openheid van het gebied wordt gerespecteerd om aan te sluiten bij het open landschap van Binnenveld.

Aanwezigen

Medewerkers van Staatsbosbeheer, provincie Utrecht en gemeente Veenendaal waren aanwezig voor tekst en uitleg. Belanghebbenden zijn middels een digitale mailing en huis-aan-huis mailing uitgenodigd. De veldexcursie is bijgewoond door 19 mensen uit de buurt. Het was een gemêleerd gezelschap van bewoners, ondernemers Nijverkamp, lokale natuurorganisaties en pachters van Staatsbosbeheer.

Vragen

Tijdens de excursie zijn vragen gesteld. Tevens was er de mogelijkheid om een vragenformulier in te leveren of een mail te sturen. Dat heeft onderstaande vragen/ opmerkingen opgeleverd.

- *Is strengere handhaving mogelijk langs de Grebbeweg tijdens de ijsgang in het gebied?*
Onze BOA's hebben beperkte capaciteit om in alle Utrechtse gebieden dagelijks te controleren. De suggestie is gedaan om een waarschuwingsbord te plaatsen en het verzoek om melding te maken bij Staatsbosbeheer als er overlast is.

- *Wat gebeurt er met het vrijgekomen maaisel van de trilvenen?*

Vrijkomende maaisel wordt veelal naar de compostering gebracht. Dit jaar voor het eerst ter verwerking voor Bokashi. Dit zuurstofloos composteren geeft materiaal dat agrariërs kunnen gebruiken om het humusgehalte van de grond te vergroten en het bodemleven te verbeteren. Dit past bij het meer circulair werken. Staatsbosbeheer zoekt altijd naar mogelijkheden om met lokale agrariërs samen te werken.

- *Worden de gebieden ook recreatief ontsloten?*

De Hellen is grotendeels afgesloten voor publiek. Aan de Grebbeweg is een uitkijkpunt en de Ketelweg blijft toegankelijk voor wandelaars. De rest is afgesloten. Dit blijft in de toekomst ook zo. Het gebied is door natigheid slecht toegankelijk, maar daarmee ook zeer gevoelig voor verstoring en vertrapping. Bij de inrichting van buffergebied Fortuinzicht is geen recreatieve ontwikkeling meegenomen en blijft ook afgesloten voor publiek. Dat is op dit moment geen doel. Overigens zijn beide gebieden zeer goed beleefbaar vanaf de rand en maken deel uit van de uitgestrektheid van Binnenveld.

- *Jullie gaan ervan uit dat de kwel via de percelen in Fortuinzicht de Hellen uit gaat en dat dit door peilverhoging in de sloten te voorkomen is. Het is toch zeker zo waarschijnlijk dat het onder de Grebbeweg door gaat richting de Grift. Dit is veel korter en bovendien zorgt de Grift uiteindelijk voor al de afvoer van de kwel. Hoe staan jullie daarin en wat gaan jullie doen, mocht blijken dat het alsnog onder de weg doorgaat?*

Er is inderdaad ook wegzijging van kwelwater langs de Grebbeweg. Bij de uitvoering van de maatregelen wordt ervoor gezorgd dat deze wegzijging via de Grebbeweg wordt beperkt. Door twee stuwen langs de Grebbeweg te plaatsen kan het waterpeil beperkt worden opgezet. Dit zorgt ervoor dat gebufferd water langer wordt vastgehouden. Samen met de maatregelen in het buffergebied wordt er een opstuwende

effect van gebufferd kwelwater in De Hel en Blauwe Hel verwacht. Provincie Utrecht blijft meten (hydrologisch meetwerk). Mocht er voortschrijdend inzicht zijn, dan zullen er andere oplossingen gezocht moeten worden. Vooralsnog is hier nu geen aanleiding voor.

- *Sanering: kunnen jullie garanderen dat er geen zware metalen (bijv. de zinkchloride) meer uitspoelen naar het grondwater? We hebben een eigen bronwater voorziening (zonder zuivering) en met ons meerdere hier rond het gebied. Is het een optie dat jullie bijv. jaarlijks een monster van ons drinkwater nemen voor onderzoek hiernaar, zodat het in ieder geval veilig is en blijft voor ons en de dieren?* Staatsbosbeheer is niet verantwoordelijk voor de kwaliteit van het grondwater. Het beheer van de grondwaterkwaliteit ligt volgens de Wet Bodembescherming bij de provincie. Dat is het loket om verder vragen te stellen.

Contact en informatie

Mochten er nog vragen of opmerkingen zijn, dan kan men deze altijd opsturen naar binnenveldutrecht@staatsbosbeheer.nl. Meer informatie over natuurherstel Binnenveld is te vinden op de website van Staatsbosbeheer: <https://www.staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/projecten/binnenveld-natuurherstel>. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt onze website geactualiseerd.

Vervolg

Wanneer u op de hoogte wilt blijven van de het wijzigingsplanprocedure dan kunt u dit volgen via www.ruimtelijkeplannen.nl. U kunt zich aanmelden via de [attenderingsservice](#). U ontvangt dan een e-mail als het ontwerp ter inzage wordt gelegd. U wordt niet persoonlijk op de hoogte gehouden door Gemeente Veenendaal.

Bijlagen

Poster Programma Binnenveld
Flyer Binnenveld